

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor
Dyddiad:	PWYLLGOR GWAITH 8 MEDI 2014 CYNGOR 9 HYDREF 2014
Pwnc:	Rheolau Gweithdrefn y Cyngor a Phenodi Cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd
Aelod(au) Portffolio:	Y Cyngorydd Alwyn Rowlands
Pennaeth Gwasanaeth:	Lynn Ball Pennaeth Swyddogaeth – Busnes y Cyngor / Swyddog Monitro
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	Awena Walkden – Cyfreithiwr (Llywodraethu Corfforaethol) Est. 2563 apxce@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	D/B

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau
<p>ARGYMHELLION</p> <p>Bod y Pwyllgor Gwaith yn argymhell i'r Cyngor llawn bod y Cyngor yn cymeradwyo'r newidiadau i'r Cyfansoddiad a amlinellir yn "Atodiad 1" i'r adroddiad hwn.</p> <p>RHESYMAU</p> <ol style="list-style-type: none"> Yn newidiadau'r Comisiynwyr i Reolau Gweithdrefn y Cyngor, mae'r disgrifiad o'r cyfarfod blynyddol yn canolbwyntio ar y cyfarfod a gynhelir mewn blwyddyn etholiad ac mae'n anwybyddu rhai o'r materion sydd yr un mor berthnasol mewn blynyddoedd lle na cheir etholiad. Mae'r pwyslais hwn yn achosi dryswch yn y dehongliad o Reolau Gweithdrefn y Cyngor a byddai o fantais cael eglurhad.. Yn ystod Cyfarfod Blynyddol eleni, mewn perthynas ag ethol Cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd, cododd materion mewn cyswllt â'r angen am bleidlais gudd, er nad oedd ond un ymgeisydd. Nid yw cynnal pleidlais gudd yn ofyniad statudol ac roedd yn rhywbeth a grewyd ac a gyflwynwyd gan y Comisiynwyr oherwydd, bryd hynny, roedd pryder ynglŷn â dylanwad gormodol yn llychwino'r penodiad. <p>Rhaid i'r broses o ethol Cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd barhau i fod yn swyddogaeth y Cyngor ond nid oes raid cael pleidlais gudd. Rydym yn argymhell bod yr angen i gael pleidlais gudd yn cael ei ddileu.</p> <ol style="list-style-type: none"> Yn ychwanegol i hyn, nid yw'r gofynion Cyfansoddiadol i'r Cyngor a'r Pwyllgor Gwaith adolygu bob 12 mis y rhestr o gyrff allanol y gwneir penodiadau iddynt wedi ei ddogfennu yn y Cyfansoddiad. Yn unol â hyn, y mae bellach wedi ei gyflwyno fel eitem safonol i

dderbyn sylw yng nghyfarfod blynyddol y Cyngor er mwyn sicrhau ei fod yn digwydd yn awtomatig fel y nodir yn adran 5.8.4.2 y Cyfansoddiad.

GOBLYGIADAU ARIANNOL

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol i'r Adroddiad hwn.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Ystyrir bod cadw pethau fel ag y maent, er nad yw'n niweidiol, yn rhywbeth nas deisyfir am y rhesymau a ddisgrifiwyd uchod.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Oherwydd y bydd gweithredu'r argymhellion yn arwain at newidiadau yn y Cyfansoddiad na all ond y Cyngor llawn eu cymeradwyo ar ôl iddynt gael sylw gan y Pwyllgor Gwaith.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydi

DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	Cyd awdur yr Adroddiad – felly mae'r sylwadau wedi eu cynnwys
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	d/b
4	Adnoddau Dynol (AD)	d/b

5	Eiddo	d/b
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	d/b
7	Sgriwtini	d/b
8	Aelodau Lleol	d/b
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	d/b

E – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	
2	Gwrthdodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	

F - Atodiadau:
Y Cyfansoddiad wedi'i ddiwygio

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):
Dim

3.4.12.2.4 Ni chaiff Arweinydd Pwyllgor Gwaith y Cyngor fod yn aelod o'r pwyllgor.

3.4.12.3 Cadeirio'r Pwyllgor

3.4.12.3.1 Penodir y Cadeirydd gan y Cyngor llawn yn [unol â rheol gweithdrefn 4.1.1.2.12](#),

3.4.12.3.2 Ni chaiff y Cadeirydd fod yn aelod o grŵp a gynrychiolir ar y Pwyllgor Gwaith (ac eithrio mewn awdurdodau lle mae'r holl grwpiau gwleidyddol wedi eu cynrychioli ar Bwyllgor Gwaith yr Awdurdod ac yn yr achos hwnnw, ni chaiff y Cadeirydd fod yn aelod o'r Pwyllgor Gwaith).

3.4.12.3.3 Caiff yr Is-gadeirydd ei (h)ethol gan y Pwyllgor yn ei gyfarfod cyntaf ar ôl Cyfarfod Blynyddol y Cyngor.

3.4.12.3.4 Penodir cadeiryddion unrhyw is-bwyllgorau gan y Pwyllgor.

3.4.12.4 Cyfarfodydd ac ati

Mae'r darpariaethau sy'n llywodraethu cyfarfodydd y Pwyllgorau Gwasanaethau Democrataidd yn cynnwys:

3.4.12.4.1 bod y Pwyllgor (ac is-bwyllgor) yn medru galw tystion (y bydd dyletswydd arnynt i fynychu os ydynt yn aelodau neu'n swyddogion o'r awdurdod, ond ni fydd tyst o unrhyw ddisgrifiad yn gorfod ateb unrhyw gwestiwn y byddai ganddynt hawl i wrthod ei ateb mewn, neu mewn cysylltiad gyda, achosion llys yn Lloegr a Chymru);

3.4.12.4.2 bod cyfarfodydd, papurau a chofnodion y pwyllgor (a'r is-bwyllgor) yn destun gofynion ynghylch mynediad, cyhoeddi ac arolygu fel y cânt eu hamlinellu yn Rhan VA Deddf 1972.

3.4.12.4.3 Yn unol â'r ddeddfwriaeth, bydd y Pwyllgor yn dynodi Swyddog o'r Cyngor i fod yn Bennaeth Gwasanaethau Democrataidd, ond nid Pennaeth y Gwasanaeth Taledig, y Prif Weithredwr, y Swyddog Monitro na'r Swyddog Adran 151.

3.4.12.5 Adroddiadau ac argymhellion gan y Pwyllgorau Gwasanaethau Democrataidd

3.4.12.5.1 Os bydd Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn paratoi unrhyw adroddiad neu yn gwneud argymhellion ynghylch y ddarpariaeth o staff, llety ac adnoddau eraill gan yr awdurdod lleol ar gyfer cyflawni swyddogaethau gwasanaethau democrataidd, rhaid anfon copi at bob aelod o'r awdurdod nad yw'n aelod o'r pwyllgor, cyn gynted ag y bo modd. Rhaid cynnal cyfarfod o'r cyngor llawn i ystyried adroddiadau neu argymhellion o'r fath cyn pen tri mis iddynt gael eu hanfon at aelodau'r awdurdod.

Deleted: ei ail gyfarfod (gohiriedig) o'r Cyfarfod Blynyddol ar ôl i'r Arweinydd gyhoeddi enwau Aelodau'r Pwyllgor Gwaith (ac os oes angen mewn cyfarfodydd eraill) trwy bleidlais gudd, a bydd Rheol Gweithdrefn 4.1.18.5 "Pleidlais a gofnodwyd" yn cael ei hatal i'r pwrpas hwn

Deleted: /223531

Formatted: Centered

- 4.1.1 Cyfarfod Blynyddol y Cyngor
- 4.1.2 Cyfarfodydd Cyffredin
- 4.1.3 Cyfarfodydd Arbennig
- 4.1.4 Penodi Aelodau dirprwyol i'r Pwyllgorau a'r Is-Bwyllgorau
- 4.1.5 Amser a lle'r Cyfarfodydd
- 4.1.6 Rhybudd a gwys i Gyfarfodydd
- 4.1.7 Cadeirio'r cyfarfod
- 4.1.8 Mynychu Cyfarfodydd - Aelodau
- 4.1.9 Cworwm
- 4.1.10 Hyd y Cyfarfod
- 4.1.11 Cyflwyno Deisebau
- 4.1.12 Cwestiynau gan Aelodau
- 4.1.13 Cynigion gyda rhybudd
- 4.1.14 Cynigion heb rybudd
- 4.1.15 Rheolau trafodaethau
- 4.1.16 Adroddiad Blynyddol Arweinydd Ynys Môn
- 4.1.17 Penderfyniadau a chynigion blaenorol
- 4.1.18 Pleidleisio
- 4.1.19 Cofnodion
- 4.1.20 Papurau a chyngor
- 4.1.21 Cofnod presenoldeb
- 4.1.22 Gwahardd y cyhoedd
- 4.1.23 Methu â mynychu Cyfarfodydd
- 4.1.24 Ymddygiad Aelodau
- 4.1.25 Aflonyddwch gan y cyhoedd
- 4.1.26 Canfasio
- 4.1.27 Atal a diwygio Rheolau Gweithdrefn y Cyngor
- 4.1.28 Perthnasedd i Bwyllgorau ac Is-Bwyllgorau

4.1.1 Cyfarfod Blynyddol y Cyngor

4.1.1.1 amseriad a busnes y Cyfarfod Blynyddol

4.1.1.1.1 Mewn blwyddyn lle ceir etholiad cyffredin i ddewis Cyngorwyr [\[Blwyddyn Etholiad\]](#), cynhelir y Cyfarfod Blynyddol o fewn 21 o ddyddiau yn dilyn ymddiswyddiad y Cyngorwyr sy'n ymadael. Mewn unrhyw flwyddyn arall, cynhelir y Cyfarfod Blynyddol ym Mawrth, Ebrill neu Fai [\[Blwyddyn Gyffredin\]](#).

4.1.1.1.2 [Mewn Blwyddyn Etholiad yn unig](#), bydd dau gyfarfod o'r Cyfarfod Blynyddol. Bydd y cyntaf yn digwydd o leiaf 10 niwrnod gwaith (a dim mwy na 14 diwrnod gwaith) ar ôl yr etholiadau a bydd yr ail (Cyfarfod Blynyddol a ohiriwyd) yn digwydd 5 niwrnod gwaith ar ôl y cyfarfod cyntaf. [Bydd y cyfarfod cyntaf yn selio â'r holl faterion a restrir yn 4.1.1.2.1 i 4.1.1.2.6, a bydd y cyfarfod a ohiriwyd yn selio â'r materion a restrir yn 4.1.1.2.7 i 4.1.1.2.12. Mewn Blwyddyn Gyffredin, bydd y Cyfarfod Blynyddol yn delio â'r holl faterion a restrir yn 4.1.1.2.1 i 4.1.1.2.12 oni bai iddo gael ei nodi'n wahanol.](#)

4.1.1.1.3 Bydd y cyfarfod cyntaf yn delio â'r holl faterion a restrir yn 4.1.1.2.1 i 4.1.1.2.6.

4.1.1.1.4 Bydd yr ail gyfarfod (Cyfarfod Blynyddol a ohiriwyd) yn delio gyda'r holl faterion a restrir yn 4.1.1.2.7 i 4.1.1.2.12.

4.1.1.2 bydd y Cyfarfod Blynyddol yn gwneud y canlynol:

Deleted: Fel arfer

Deleted: cyntaf ar ôl Etholiadau Cyffredin Llywodraeth Leol

Deleted: 223530

4.1.1.2.1 ethol rhywun i lywyddu os nad yw Cadeirydd y Cyngor yn bresennol;

4.1.1.2.2 ethol Cadeirydd y Cyngor, a bydd y person hwnnw yn parhau i fod yn y swydd hyd nes ethol Cadeirydd yng nghyfarfod Blynyddol nesaf y Cyngor onid yw yn ymddiswyddo,

(Sylwer Mae'n bosib ailethol y Cadeirydd);

Formatted: Font: Bold

4.1.1.2.3 ethol Is-gadeirydd y Cyngor, a bydd y person hwnnw yn parhau i fod yn y swydd hyd nes ethol Is-gadeirydd yng Nghyfarfod Blynyddol nesaf y Cyngor onid yw ef/hi yn ymddiswyddo.

(Sylwer Mae'n bosib ailethol yr Is-gadeirydd).

4.1.1.2.4 cymeradwyo cofnodion y Cyfarfod diwethaf;

4.1.1.2.5 derbyn unrhyw gyhoeddiadau a fo gan y Cadeirydd, a/neu Bennaeth y Gwasanaeth Taledig;

4.1.1.2.6 [mewn Blwyddyn Etholiad yn unig](#), ethol yr Arweinydd (yn amodol ar Erthygl 7 ac ar 2.7.3); ar ôl ethol yr Arweinydd, caiff wybod gan yr Arweinydd enw'r Dirprwy Arweinydd y mae ef/hi wedi ei ddewis/dewis;

Deleted: yn benodol; ac

4.1.1.2.7 cael gwybod gan yr Arweinydd [enwau'r Cynghorwyr y mae ef/hi wedi eu dewis/cadarnhau i fod yn aelodau o'r Pwyllgor Gwaith](#);

Deleted: , yn yr ail (Cyfarfod Blynyddol a ohiriwyd), enwau y Cynghorwyr y maent wedi'u dewis i fod yn aelodau o'r Pwyllgor Gwaith

[4.1.2.7 \(i\) derbyn a chadarnhau'r rhestr o aelodau nad ydynt ar y Pwyllgor Gwaith i wasanaethu ar gyrff allanol yn unol ag adran 5.8.4.2 y Cyfansoddiad.](#)

Deleted: ¶

4.1.1.2.8 penodi neu gadarnhau ailbenodi Pwyllgorau Sgriwtini, Pwyllgor Safonau a Phwyllgorau eraill y cred y Cyngor ei bod yn briodol eu penodi i ddelio gyda materion sydd ddim wedi eu neilltuo i'r Cyngor nac ychwaith yn swyddogaethau gweithredol (fel a nodir yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn);

4.1.1.2.9 cytuno ar y rhan honno o'r Cynllun Dirprwyo y dywed y Cyfansoddiad y mae'n rhaid i'r Cyngor gytuno arni (fel a nodir yn Rhan 3.2 y Cyfansoddiad hwn);

4.1.1.2.10 cymeradwyo rhaglen o Gyfarfodydd Cyffredin i'r Cyngor am y flwyddyn; ac

4.1.1.2.11 ystyried unrhyw fusnes a nodir yn y rhybudd sy'n galw'r Cyfarfod.

4.1.1.2.12 ar ôl i'r Arweinydd roi gwybod i'r Cyngor am enwau'r Cynghorwyr y mae ef/hi wedi eu dewis/[gadarnhau](#) i fod yn aelodau o'r Pwyllgor Gwaith, [ethol](#) Cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democraataidd yn unol â pharagraff 3.4.12.3 yng Nghyfansoddiad y Cyngor.

Deleted: penodi

Deleted: 223530